

BEOS-1748/25

Warszawa, 14 października 2025 r.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. *SPS-III-020.258.12.2025*

Data wpływu *15.10.2025*

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie oceny skutków regulacji poselskiego projektu ustawy
o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy
o podatku dochodowym od osób fizycznych
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Janusz Kowalski)
(druk sejmowy nr 1708)**

Na podstawie art. 34 ust. 9a uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r.
– Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.)
sporządza się następującą opinię:

I. Problem, który zamierzają rozwiązać Wnioskodawcy

W uzasadnieniu projektu ustawy nie wskazano *expressis verbis* problemów, jakie ma rozwiązywać projektowana regulacja, szerzej przedstawiając kontekst złożonej w Sejmie inicjatywy. Z uzasadnienia projektu i dołączonych do niego deklarowanych skutków regulacji (DSR) należy wnioskować, że w ocenie Wnioskodawców problemem jest niski poziom robotyzacji polskiej gospodarki, odzwierciedlony we współczynniku robotyzacji, który w 2022 r. wyniósł 71, podczas gdy średnia UE wynosiła 208. Taki stan rzeczy wpływa – zdaniem Wnioskodawców – negatywnie na konkurencyjność polskiej gospodarki.

II. Rozwiązanie rekomendowane przez Wnioskodawców

Wnioskodawcy proponują nowelizację ustaw: z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych¹ (dalej: u.p.d.p.) oraz z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych² (dalej: u.p.d.f.), w odniesieniu do przepisów regulujących ulgę na robotyzację (art. 38eb u.p.d.p. i art. 52jb u.p.d.f.).

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 278, ze zm.

² Dz. U. z 2025 r. poz. 163, ze zm.

W obecnym stanie prawnym podatnik uzyskujący przychody inne niż z zysków kapitałowych (w przypadku osób fizycznych – prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą) może odliczyć od podstawy opodatkowania, ustalonej zgodnie z art. 18 u.p.d.p. (w przypadku osób fizycznych – art. 26 ust. 1 lub art. 30c ust. 2 u.p.d.f.), kwotę stanowiącą 50% kosztów uzyskania przychodów poniesionych w roku podatkowym na robotyzację³, przy czym kwota odliczenia nie może przekraczać kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z przychodów innych niż przychody z zysków kapitałowych (w przypadku osób fizycznych – z pozarolniczej działalności gospodarczej) (por. art. 38eb ust. 1 u.p.d.p. i art. 52jb u.p.d.f.). Odliczenie to ma zastosowanie do kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację: w przypadku podatników podatku dochodowego od osób prawnych – od początku roku podatkowego, który rozpoczął się w 2022 r., do końca roku podatkowego, który rozpoczął się w 2026 r., zaś w przypadku podatników podatku dochodowego od osób fizycznych – w latach 2022-2026 (por. art. 38eb ust. 5 u.p.d.p. i art. 52jb ust. 5 u.p.d.f.).

Projekt przewiduje:

- podwyższenie limitu odliczenia z obecnych 50% do 100% kosztów uzyskania przychodów poniesionych w roku podatkowym na robotyzację (nowe brzmienie ust. 1 w art. 38eb u.p.d.p. i ust. 1 w art. 52jb u.p.d.f. – art. 1 pkt 1 i art. 2 pkt 1 projektu);
- zniesienie obowiązującego obecnie ograniczenia czasowego w możliwości korzystania z ulgi podatkowej na robotyzację (uchylenie ust. 5 w art. 38eb u.p.d.p. i ust. 5 w art. 52jb u.p.d.f. – art. 1 pkt 2 i art. 2 pkt 2 projektu).

Pozostałe warunki i zasady korzystania z ulgi na robotyzację pozostają bez zmian.

Projektowana ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2026 r. (art. 4 projektu), przy czym odliczenie od podstawy opodatkowania kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację w wysokości przewidzianej w projekcie będzie miało zastosowanie po raz pierwszy do kosztów poniesionych od dnia 1 stycznia 2026 r. (por. art. 3 projektu).

³ Za koszty uzyskania przychodów poniesione na robotyzację u.p.d.p. oraz u.p.d.f. uznają koszty:

1) nabycia fabrycznie nowych: a) robotów przemysłowych, b) maszyn i urządzeń peryferyjnych do robotów przemysłowych funkcjonalnie z nimi związanych, c) maszyn, urządzeń oraz innych rzeczy, funkcjonalnie związanych z robotami przemysłowymi, służących zapewnieniu ergonomii oraz bezpieczeństwa pracy w odniesieniu do stanowisk pracy, gdzie zachodzi interakcja człowieka z robotem przemysłowym, w szczególności czujników, sterowników, przełączników, zamków bezpieczeństwa, barier fizycznych (ogrodzenia, osłony) czy optoelektronicznych urządzeń ochronnych (kurtyny świetlne, skanery obszarowe), d) maszyn, urządzeń lub systemów służących do zdalnego zarządzania, diagnozowania, monitorowania lub serwisowania robotów przemysłowych, w szczególności czujników i kamer, e) urządzeń do interakcji pomiędzy człowiekiem a maszyną do robotów przemysłowych;

2) nabycia wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do poprawnego uruchomienia i przyjęcia do używania robotów przemysłowych oraz innych środków trwałych wymienionych w pkt 1;

3) nabycia usług szkoleniowych dotyczących robotów przemysłowych oraz innych środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, o których mowa w pkt 1 i 2;

4) opłaty, o których mowa w art. 17b ust. 1 u.p.d.p. (art. 23b ust. 1 u.p.d.f.), ustalone w umowie leasingu, o którym mowa w art. 17f u.p.d.p. (art. 23f u.p.d.f.), dotyczącej robotów przemysłowych oraz innych środków trwałych wymienionych w pkt 1, jeżeli po upływie podstawowego okresu umowy leasingu finansujący przenosi na korzystającego własność tych środków trwałych.

III. Inne rozwiązania rozważane przez Wnioskodawców

Wnioskodawcy nie rozważali rozwiązań alternatywnych, stwierdzając w DSR, że cel, który ma być osiągnięty „za pomocą przedmiotowego projektu ustawy, nie może być zrealizowany za pomocą innych środków”.

IV. Rozwiązania przyjmowane w innych państwach, w szczególności państwach członkowskich OECD/UE

Rządy państw UE i OECD stosują szereg narzędzi mających na celu zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw. Zachęty fiskalne i finansowe, takie jak zwolnienia podatkowe lub celne oraz subsydia, są najpopularniejszymi narzędziami promocji inwestycji w innowacje⁴. W systemach podatkowych 10 najbardziej innowacyjnych gospodarek na świecie⁵ można wyróżnić rozwiązania podatkowe mające wspierać inwestycje w innowacje (np. odliczenia od dochodu lub podatku wydatków na badania i rozwój w Danii, Finlandii, Korei Płd, Niemczech, Singapurze, Stanach Zjednoczonych, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii; ulgi podatkowe dla przedsiębiorstw wytwarzających produkty o wysokim stopniu zaawansowania technologicznego w Singapurze; niższa stawka podatku dochodowego od osób prawnych od zysków z własności intelektualnej, jak patenty czy oprogramowanie, w Holandii).

Preferencje podatkowe wężiej nakierowane na wspieranie automatyzacji i robotyzacji występowały m.in. w Korei Płd., która w 2023 r. plasowała się na pierwszym miejscu na świecie pod względem wykorzystania robotów w przemyśle wytwórczym⁶. W Korei Płd. do 2017 r. istniała możliwość odliczenia od podatku od 3% do 7% inwestycji w automatyzację, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa⁷. Obecnie możliwość odliczenia od podatku części inwestycji w robotyzację istnieje w ramach ulg na badania i rozwój.

W Singapurze, który w 2023 r. plasował się na drugim miejscu na świecie pod względem wykorzystania robotów w przemyśle wytwórczym, przedsiębiorstwa mogą ubiegać się o odliczenie od podstawy opodatkowania 100% wydatków inwestycyjnych na zatwierdzone projekty automatyzacji. Próg wydatków na inwestycje został określony na poziomie 10 mln dolarów singapurskich (ok. 6,6 mln euro⁸) na projekt. Program odliczeń będzie obowiązywał do 31 marca 2026 roku⁹.

⁴ *World Trade Report 2020. Government Policies to Promote Innovation in the Digital Age*, World Trade Organization 2020, <https://www.wto-ilibrary.org/content/books/9789287050458> [wszystkie źródła internetowe cytowane w niniejszej opinii zostały sprawdzone 14 X 2025 r.].

⁵ Informacje ze strony internetowej Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (World Intellectual Property Organization, WIPO), <https://www.wipo.int/en/web/global-innovation-index/2024/index>.

⁶ *Robot density in the manufacturing industry 2023*, International Federation of Robotics, <https://iffr.org/iffr-press-releases/news/global-robot-density-in-factories-doubled-in-seven-years>.

⁷ V. Chand, S. Kostić, A. Reis, *Taxing Artificial Intelligence and Robots. Critical Assessment of Potential Policy Solutions and Recommendation for Alternative Approaches*, "World Tax Journal" 2020, vol. 12, no. 4, s. 731.

⁸ Według kursu referencyjnego Europejskiego Banku Centralnego z 17 IX 2025 r.

⁹ *PwC Tax Worldwide Summaries*, <https://taxsummaries.pwc.com/singapore/corporate/tax-credits-and-incentives>; informacje z portalu Singapore Enterprise, <https://www.enterprisesg.gov.sg/financial-assistance/grants/for-local-companies/enterprise-development-grant/apply/claims/?utm>.

V. Skutki prawne projektowanej ustawy

Skutkami prawnymi projektowanej ustawy będą:

- podwyższenie limitu kosztów podlegających odliczeniu od podstawy opodatkowania w związku z wydatkami na robotyzację, przy czym limit ten ma być podwyższony z obecnych 50% do 100% poniesionych przez podatnika kosztów (nowe brzmienie ust. 1 w art. 38eb u.p.d.p. i ust. 1 w art. 52jb u.p.d.f. – art. 1 pkt 1 i art. 2 pkt 1 projektu);
- zniesienie (uchylenie) obowiązującego w obecnym stanie prawnym ograniczenia czasowego w korzystaniu z ulgi na robotyzację. Tym samym ulga na robotyzację uznana zostaje za stały element konstrukcyjny podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku dochodowego od osób fizycznych (uchylenie ust. 5 w art. 38eb u.p.d.p. i ust. 5 w art. 52jb u.p.d.f. – art. 1 pkt 2 i art. 2 pkt 2 projektu).

Projektowana ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2026 r. (art. 4 projektu), przy czym odliczenie od podstawy opodatkowania kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację w wysokości przewidzianej w projekcie będzie miało zastosowanie po raz pierwszy do kosztów poniesionych od dnia 1 stycznia 2026 r. (por. art. 3 projektu).

W tym kontekście należy zauważyć, że po pierwsze – zgodnie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych¹⁰ – akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych, wchodzą w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Ustawa ma więc wejść w życie z wydłużonym okresem *vacatio legis* i obowiązywać w odniesieniu do kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację począwszy od dnia 1 stycznia 2026 r.;

Po drugie – Wnioskodawcy nie wiążą nowego limitu odliczeń z rokiem podatkowym, w którym poniesiono wydatek (koszt) podlegający odliczeniu od podstawy opodatkowania, lecz z rokiem kalendarzowym (por. art. 3 projektu). O ile w przypadku osób fizycznych opodatkowanych na podstawie u.p.d.f. rok podatkowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym (por. art. 11 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa¹¹), o tyle w podatku dochodowym od osób prawnych rokiem podatkowym może być okres kolejnych dwunastu miesięcy. Zgodnie z art. 8 ust. 1 u.p.d.p. rokiem podatkowym, z pewnymi wyjątkami (zob. art. 8 ust. 2, 2a, 3 i 6 u.p.d.p.), jest rok kalendarzowy, chyba że podatnik postanowi inaczej w statucie albo w umowie spółki, albo w innym dokumencie odpowiednio regulującym zasady ustrojowe innych podatników; wówczas rokiem podatkowym jest okres kolejnych dwunastu miesięcy kalendarzowych. W tym ostatnim przypadku dyspozycja art. 3 projektu prowadzi do sytuacji, w której część podatników – dla których rokiem podatkowym jest okres kolejnych dwunastu miesięcy – będzie mogła skorzystać z nowego (podwyższonego) limitu odliczenia również w odniesieniu do wydatków, które zostaną poniesione w roku podatkowym rozpoczętym i niezakończonym przed 1 stycznia 2026 r. W tym kontekście należy przywołać art. 64 ustawy z dnia 29

¹⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 1461.

¹¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 111, ze zm.

października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw¹², wprowadzającej ulgę na robotyzację (por. art. 1 pkt 80 i art. 2 pkt 76), zgodnie z którym podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych, których rok podatkowy jest inny niż rok kalendarzowy i rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2022 r., a zakończy się po dniu 31 grudnia 2021 r., stosują – z wyjątkami wskazanymi w tym przepisie, niemającymi zastosowania do ulgi na robotyzację – do końca przyjętego przez siebie roku podatkowego przepisy u.p.d.p. w brzmieniu dotychczasowym.

Projekt ustawy był przedmiotem analiz Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Kancelarii Sejmu dotyczących zgodności z prawem Unii Europejskiej¹³. Omawiany projekt był także przedmiotem analizy BEOS w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu¹⁴.

Projekt był przedmiotem konsultacji społecznych, przy czym w odniesieniu do skutków prawnych nie zgłoszono żadnych uwag.

VI. Skutki społeczne projektowanej ustawy

Projekt bezpośrednio dotyczy podatników:

1. podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) osiągających przychody inne niż z zysków kapitałowych – w 2023 r. złożono 659 436 zeznań podatkowych, w których przychód lub koszty uzyskania przychodów, lub dochód, lub strata były większe niż zero¹⁵, przy czym przychód wykazało 629 492 podatników, w tym 194 z kwalifikowanych praw własności intelektualnej, 14 382 – z zysków kapitałowych i 620 953 – z innych źródeł¹⁶; z ulgi na robotyzację skorzystało 243 podatników, tj. 0,04% podatników wykazujących przychód z innych źródeł (w 2022 r. takich podatników było 154)¹⁷;
2. podatku dochodowego od osób fizycznych prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą opodatkowanych na zasadach ogólnych (według skali z art. 27 ust. 1 u.p.d.f.) oraz podatkiem proporcjonalnym z art. 30c u.p.d.f. – w 2023 r. podatników korzystających z opodatkowania z art. 30c

¹² Dz. U. poz. 2105, ze zm.

¹³ *Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Janusz Kowalski)*, opinia z dnia 11 września 2025 r., BEOS-WOSR/WPEiM-1743/25.

¹⁴ *Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Janusz Kowalski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 regulaminu Sejmu*, opinia z dnia 11 września 2025 r., nr BEOS-WOSR/WAPEiM-1744/25.

¹⁵ Zob. *Informację dotyczącą rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2023 r.*, Ministerstwo Finansów, Departament Podatków Dochodowych, Warszawa, grudzień 2024, s. 4, <https://www.podatki.gov.pl/media/10396/informacja-cit-za-2023-r.pdf>.

¹⁶ Ibidem, s. 5.

¹⁷ Ibidem, s. 14 oraz *Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2022 r.*, Ministerstwo Finansów, Departament Podatków Dochodowych, Warszawa, grudzień 2023, s. 14, <https://www.podatki.gov.pl/media/9684/informacja-cit-za-2022-r.pdf>.

u.p.d.f. było 560 704¹⁸, zaś podatników, którzy złożyli zeznania podatkowe na formularzu PIT-36 (dla prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą)¹⁹ – 2 812 028²⁰. W 2023 r. z ulgi na robotyzację skorzystało 13 podatników opodatkowanych na zasadach ogólnych (w 2022 r. – 10) oraz 116 podatników opodatkowanych na podstawie art. 30c u.p.d.f. (w 2022 r. – 131)²¹.

Pośrednio regulacja może dotyczyć pracowników najemnych, zarówno zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, jak i na podstawie innych tytułów prawnych (umowy zlecenia, umowy o dzieło czy w ramach tzw. samozatrudnienia) w podmiotach zajmujących się robotyką, w tym produkcją robotów, ale też w podmiotach korzystających z robotów. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (stan na 31 grudnia 2024 r.) w gospodarce narodowej zatrudnionych było 15 169,7 tys. pracowników (mężczyzn – 7 991,4 tys., kobiet – 7 178,3 tys.), w tym pracowników najemnych – 11 947,9 tys. i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami rodziny – 3 190,9 tys.²²

Niewątpliwie robotyzacja przemysłu może mieć bardzo poważne skutki społeczne, w tym dotyczące rynku pracy²³. W literaturze zwraca się w tym kontekście uwagę na trzy typy prognoz rozwoju procesu robotyzacji: pierwszy przewiduje pozbawienie większości ludzi zatrudnienia, drugi – zaniku starych zawodów, ale pojawienia się nowych, lepiej płatnych, trzeci – zaniku starych

¹⁸ Zob. *Informację dotyczącą rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2023 r.*, Ministerstwo Finansów, Departament Podatków Dochodowych, Warszawa 2024 rok, s. 26, <https://www.podatki.gov.pl/media/10504/informacja-pit-za-2023.pdf>. Łącznie osiągający przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej (wykazane przychody – 1 248 106 mln zł) i z działów specjalnych produkcji rolnej (wykazane przychody – 11 262 mln zł); brak podziału w *Informacji*.

¹⁹ Formularz przeznaczony dla podatników, którzy: 1) prowadzili: a) pozarolniczą działalność gospodarczą opodatkowaną na ogólnych zasadach przy zastosowaniu skali podatkowej, w tym pozarolniczą działalność gospodarczą, w ramach której osiągnęli dochody z kwalifikowanych praw własności intelektualnej podlegające opodatkowaniu według 5% stawki podatku, b) działy specjalne produkcji rolnej opodatkowane na ogólnych zasadach przy zastosowaniu skali podatkowej, 2) uzyskali przychody: a) z odpłatnego zbycia rzeczy określonych w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. d u.p.d.f., jeżeli odpłatne zbycie zostało dokonane przed upływem pół roku, licząc od końca miesiąca, w którym nastąpiło nabycie rzeczy, b) od których byli obowiązani samodzielnie opłacać zaliczki na podatek, c) ze źródeł przychodów położonych za granicą, d) z innych źródeł, opodatkowanych na ogólnych zasadach przy zastosowaniu skali podatkowej, od których ani płatnik, ani podatnik w ciągu roku podatkowego nie miał obowiązku odprowadzania zaliczek, 3) korzystali ze zwolnienia na podstawie art. 44 ust. 7a u.p.d.f. (tzw. kredytu podatkowego), 4) byli obowiązani dokonać doliczenia na podstawie art. 44 ust. 7f u.p.d.f., 5) byli obowiązani doliczyć do swoich dochodów dochody małoletnich dzieci, 6) obniżyli dochód o straty z lat ubiegłych, 7) wykazali należny zryczałtowany podatek, o którym mowa w art. 29, 30 i 30a u.p.d.f., jeżeli podatek ten nie został pobrany przez płatnika, ibidem, s. 4. Ministerstwo Finansów w swoich raportach nie wyodrębnia podatników uzyskujących przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej, opodatkowanych z tego tytułu na zasadach ogólnych, dokonując klasyfikacji podatników według rodzaju składanego zeznania podatkowego.

²⁰ Ibidem, s. 8.

²¹ Ibidem, s. 19 i 27 oraz *Informacja dotyczącą rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2022 r.*, Ministerstwo Finansów, Departament Podatków Dochodowych, Warszawa 2023, s. 19 i 29, <https://www.podatki.gov.pl/media/9683/informacja-pit-za-2022-r.pdf>.

²² *Pracujący w gospodarce narodowej w Polsce w grudniu 2024 r.*, GUS, 29 V 2025 r., https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/pracujacy-w-gospodarce-narodowej-w-polsce-w-grudniu-2024-r-27_25.html.

²³ M. Golin, Ch. Rauh, *Reakcje pracowników za zagrożenie automatyzacją*, <https://www.obserwatorfinansowy.pl/tematyka/makroekonomia/trendy-gospodarcze/reakcje-pracownikow-na-zagrozenie-automatyzacja/>.

zawodów i jednocześnie pojawienia się nowych, ale gorzej płatnych²⁴. Trudno obecnie przesądzić, który z wariantów będzie dominujący, aczkolwiek zagrożenia wynikające z rozwoju sztucznej inteligencji w perspektywie najbliższych 20-30 lat nie wydają się wielkie²⁵. W literaturze wskazuje się, że z jednej strony roboty będą dostosowywane do potrzeb społecznych – wymagań poszczególnych użytkowników, z drugiej zaś to ludzie będą się musieli dostosować do tych maszyn, co w istocie nie jest trendem nowym (tak stało się z samochodami czy telefonami). Tym samym najbardziej realnym scenariuszem są zmiany w strukturze zatrudnienia – zanik części zawodów, pojawienie się nowych, w części lepiej płatnych, w części gorzej²⁶.

W DSR (pkt 4) wskazano, że proponowane zmiany są odpowiedzią na wyzwania związane z niskim wskaźnikiem robotyzacji w Polsce w porównaniu do innych krajów UE. Wnioskodawcy zakładają, że podwyższenie limitu odliczenia wpłynie pozytywnie na rozwój robotyzacji w Polsce, a tym samym doprowadzi do obniżenia kosztów operacyjnych, poprawi warunki pracy, ograniczy pracę fizyczną w trudnych warunkach, zmniejszy liczbę wypadków przy pracy, poprawi produktywność, zredukuje koszty pracy oraz zwiększy bezpieczeństwo pracowników.

Oczywiście *in abstracto* należy zgodzić się z przedstawionymi przez Wnioskodawców społecznymi skutkami rozwoju robotyzacji, przede wszystkim w odniesieniu do pracowników. Tym niemniej nie można nie zauważyć, że ocena skutków społecznych projektowanej ustawy nie może abstrahować od obecnego stanu w zakresie korzystania przez podatników podatku dochodowego z ulgi na robotyzację. Ocena bowiem nie może dotyczyć społecznych skutków robotyzacji, a jedynie wpływu projektowanej regulacji na zachowania przedsiębiorców, a co za tym idzie społecznego wymiaru zniesienia obowiązującego obecnie ograniczenia czasowego w możliwości korzystania z ulgi podatkowej na robotyzację oraz podwyższenia limitu odliczenia z obecnych 50% do 100% kosztów uzyskania przychodów poniesionych w roku podatkowym na robotyzację (zob. pkt II i V opinii).

Jak wynika z danych Ministerstwa Finansów nie jest to ulga powszechna (w 2023 r. skorzystało z niej jedynie 243 podatników podatku dochodowego od osób prawnych oraz 129 podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, w tym 13 opodatkowanych na zasadach ogólnych i 116 opodatkowanych według stawki z art. 30c u.p.d.f.). Z ulgi skorzystały więc śladowe ilości podmiotów gospodarczych. Wpływ ulgi na rynek pracy był w związku z tym znikomy, co potwierdzają dane dotyczące rozwoju robotyki w Polsce. W 2023 r. na terenie Polski pracowało 24 808 robotów, zaś współczynnik gęstości robotyzacji²⁷ wynosił 78 (w 2022 – 71), co plasowało nas m.in. za Słowacją i Czechami, w których współczynniki przekraczały 200, zaś w Niemczech współczynnik ten wynosił blisko 430²⁸.

²⁴ Zob. C. Zieliński, *Robotyka: techniki, funkcje, rola społeczna. Cz. 3. Roboty a problemy społeczne*, <https://yadda.icm.edu.pl/baztech/element/bwmeta1.element.baztech-78116ec6-60c6-4392-b0ab-0850744cd5fc> i podana tam literatura.

²⁵ Ibidem.

²⁶ Ibidem.

²⁷ Liczba robotów na 10 000 pracowników.

²⁸ Traczyk W., *Robotyzacja przemysłu w Polsce i na świecie [Raport 2024]*, 5 XI 2024 r., <https://elektrotechnikautomatyk.pl/artykuly/robotyzacja-przemyslu-w-polsce-i-na-swiecie-raport-2024>.

Projektowana regulacja nie wprowadza, poza podwyższeniem limitu odliczenia, żadnych istotnych zmian w zasadach stosowania ulgi. Stąd trudno uznać – mając na względzie dotychczasowy zakres jej wykorzystywania przez podmioty gospodarcze – że w dającej się przewidzieć perspektywie w istotny sposób wpłynie na rozwój robotyki w Polsce, a co za tym idzie na społeczne aspekty zatrudnienia, doprowadzając do – zakładanej w DSR – poprawy warunków pracy, ograniczenia pracy fizycznej w trudnych warunkach, zmniejszenia liczby wypadków przy pracy, zwiększenia bezpieczeństwa pracowników.

Projekt był przedmiotem konsultacji społecznych, przy czym w odniesieniu do skutków społecznych nie zgłoszono żadnych uwag.

VII. Skutki gospodarcze projektowanej ustawy

W uzasadnieniu projektu i DSR (pkt 5) wskazano, że możliwość pełnego odliczenia kosztów inwestycji może znacząco obniżyć barierę finansową dla przedsiębiorstw, zwłaszcza tych małych i średnich, co – jak należy wnioskować – doprowadzi do zwiększenia nakładów na robotyzację. To zaś przyczyni się do podniesienia wydajności, jakości produkcji i konkurencyjności przedsiębiorstw; sprzyjać będzie rozwojowi sektora technologicznego i usług z nim związanych, co wpłynie pozytywnie na wzrost gospodarczy, a tym samym zwiększy dochodowość przedsiębiorstw, pozwoli na zwiększenie inwestycji w robotyzację, co z kolei przyczyni się do tworzenia nowych, bardziej zaawansowanych technologicznie miejsc pracy oraz podniesienia kwalifikacji pracowników.

Podobnie jak w przypadku skutków społecznych (zob. pkt VI opinii) należy w pełni zgodzić się z przedstawioną przez Wnioskodawców oceną skutków gospodarczych, zaznaczając jednocześnie, że ma ona charakter oceny *in abstracto*, która z natury rzeczy nie wymaga przeprowadzenia analizy opartej na danych.

Niewątpliwie, na co wskazują liczne opracowania²⁹, robotyzacja gospodarki jest trendem ogólnosiwiatowym, przy czym liderem w tym zakresie są Chiny, a z państw europejskich Niemcy. Na koniec 2023 r. pracowało w Polsce 24 808 robotów, zaś współczynnik gęstości robotyzacji wynosił zaledwie 78, przy wskaźniku dla Czech – ponad 200, Słowacji – ponad 300, Niemiec – 430, a Korei Płd. – 1 012³⁰. Wprowadzona od 2022 r. na pięć lat (2022-2026) ulga na robotyzację, polegająca na możliwości odliczenia od podstawy opodatkowania części wydatków (50%), zaliczonych już wcześniej do kosztów uzyskania przychodów³¹ poniesionych na robotyzację miała być zachętą podatkową dla przedsiębiorców inwestujących w robotyzację³².

Z dostępnych danych Ministerstwa Finansów³³ wynika jednoznacznie, że w latach 2022-2023 z ulgi na robotyzację skorzystała znikoma liczba podatników, zarówno podatku dochodowego od osób prawnych, jak i podatku dochodowego od

²⁹ Zob. np. raporty wydawane przez Międzynarodową Federację Robotyki (IFR) – World Robotics.

³⁰ *Robotyzacja przemysłu w Polsce i na świecie*, op.cit.

³¹ Zob. przypis 3.

³² Tak problem robotyzacji przedstawiono w ORS rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (druk 1532/IX kadencja).

³³ Zob. informacje dotyczące rozliczenia podatku dochodowego za poszczególne lata, op.cit.

osób fizycznych (zob. pkt VI opinii). Przeciętne odliczenie wynosiło w przypadku podatników podatku dochodowego od osób prawnych – 270 tys. zł (2022 r.) i 1 267 tys. zł (2023 r.), natomiast w przypadku podatników podatku dochodowego od osób fizycznych: a) opodatkowanych według stawki z art. 30c u.p.d.f. – 122,1 tys. zł (2022 r.)³⁴ i 94,8 tys. zł (2023 r.)³⁵, b) opodatkowanych na zasadach ogólnych – 24 993 zł (2022 r.) i 38 887 zł (2023 r.). Co więcej, w latach 2022-2023 w stosunku do 2021 r. (kiedy nie obowiązywała ulga na robotyzację) zmniejszyła się liczba zakupionych robotów: w 2021 r. zakupiono 3 532 roboty, zaś w 2022 r. – 3 149 robotów, a w 2023 r. – 2 683 robotów, a więc na poziomie lat 2018-2019 (odpowiednio: 2 651 i 2642)³⁶. Dodatkowo należy podkreślić, że w uzasadnieniu rządowego projektu ustawy (druk 1532/IX kadencja) przyjęto średnią cenę robota 200 tys. zł, zaś wartość kompletnej inwestycji w zrobotyzowane stanowisko pracy, zawierające w cenie programowanie robota, dodatkowe wyposażenie, wygradzenia bezpieczeństwa, przygotowywanie dokumentacji, integrację oraz certyfikację oszacowano na 400 tys. zł. Kwoty tego rzędu wydatkowane zostały jedynie w przypadku podatników podatku dochodowego od osób fizycznych.

Analiza powyższych danych nie pozwala na sformułowanie tezy, że ulga na robotyzację przyczyniła się do zwiększenia zakupów robotów przez podmioty prowadzące w Polsce działalność gospodarczą.

Jak wskazuje Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych³⁷ dla zdecydowanej większości badanych przedsiębiorstw bariery finansowe nie stanowią istotnej roli, jeżeli chodzi o powody, dla których przedsiębiorstwa nie inwestują w robotyzację. Na ten aspekt wskazuje jedynie 4% przedsiębiorstw³⁸. Przedsiębiorcy zdają sobie sprawę z korzyści płynących z robotyzacji, wskazując w tym kontekście na zwiększenie produkcji, obniżenie jej kosztów, poziom przychodów związany z popytem, konkurencyjność firmy, elastyczność linii produkcyjnej oraz poprawę jakości wyrobów.

Reasumując, o ile sama robotyzacja (automatyzacja) przemysłu niewątpliwie wpływa na koszty prowadzonej działalności, produktywność, jakość wyrobów, a co za tym idzie jest niezbędnym warunkiem poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw, czy szerzej gospodarki, o tyle z przeprowadzonej analizy nie wynika, aby projektowana regulacja, której istotą jest z jednej strony zniesienie obowiązującego obecnie ograniczenia czasowego w możliwości korzystania z ulgi podatkowej na robotyzację, z drugiej zaś podwyższenie limitu odliczenia z obecnych 50% do 100% kosztów uzyskania przychodów poniesionych w roku podatkowym na robotyzację, mogła w najbliższym okresie (perspektywie krótko i średnioterminowej) wpłynąć na zachowania inwestycyjne przedsiębiorców, a tym samym przyczynić się w znaczący sposób do realizacji celów wskazanych w uzasadnieniu projektu i DSR.

Oczywiście, jak wskazuje się w literaturze przedmiotu, jedną z funkcji podatków jest funkcja stymulacyjna, która w aspekcie gospodarczym obejmuje

³⁴ Skorzystało 131 podatników a łączna kwota odliczeń wyniosła 16 mln zł.

³⁵ Skorzystało 116 podatników a łączna kwota odliczeń wyniosła 11 mln zł.

³⁶ *Robotyzacja przemysłu w Polsce i na świecie*, op.cit.

³⁷ Zob. *Wpływ robotyzacji na konkurencyjność polskich przedsiębiorstw*, https://www.ipag.org.pl/Content/Uploaded/files/Raport_Roboty_3ed.pdf.

³⁸ 41% nie rozważało robotyzacji m.in. z uwagi na wysoki bieżący potencjał linii produkcyjnych, 30% z uwagi na profil swojej produkcji, 18% z uwagi na skalę produkcji, zaś 7% nie planuje zmian mających na celu rozwijanie produkcji. Por. ibidem.

oddziaływanie na strukturę gospodarki, wpływa na kierunki i lokalizację działalności gospodarczej, dążność do zwiększenia efektywności ekonomicznej³⁹. Jest ona realizowana zarówno poprzez różnicowanie stawek podatkowych, jak i zwolnienia i ulgi podatkowe. Do tych ostatnich należy odliczenie od podstawy opodatkowania kosztów poniesionych na robotyzację. Ocena na ile dana ulga realizuje zakładane cele wymaga jednak objęcia analizą dłuższego okresu, stąd ustawa wprowadzająca ulgę na robotyzację zakładała pięcioletni okres jej obowiązywania i ewentualną ewaluację po tym okresie. Opiniowany projekt dokonuje takiej ewaluacji i przesądza o kierunku zmian biorąc pod uwagę dane z dwóch początkowych lat obowiązywania ocenianej regulacji.

VIII. Skutki projektowanej ustawy dla sektora finansów publicznych

W uzasadnieniu projektu i w DSR stwierdzono, że projekt:

1. nie pociąga za sobą skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
2. pociąga za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa, przy czym w 2026 r. nie powinny one przekroczyć 56,5 mln zł, zaś w następnych latach (2027-2035), odpowiednio:
 - a) w ujęciu dynamicznym – 318,2 mln zł, 357,2 mln zł, 219,6 mln zł, 285,4 mln zł, 371,1 mln zł, 482,5 mln zł, 627,1 mln zł, 815,2 mln zł, 1 049,9 mln zł,
 - b) w ujęciu statycznym – 318,2 mln zł, 413,7 mln zł, 537,8 mln zł, 699,1 mln zł, 908,9 mln zł, 1 181,6 mln zł, 1 536 mln zł, 1 996,8 mln zł, 2 585,9 mln zł.

W uzasadnieniu projektu wskazano, że koszty budżetowe projektowanej regulacji zostały obliczone przy założeniu wzrostu wartości odpisów z tytułu ulgi o 30% r/r, przy czym ujęcie statyczne ujmuje korzyści budżetowe wynikające ze wzrostu wpływów z podatku od towarów i usług (VAT), zaś ujęcie dynamiczne – fakt, że inwestycja w robota przemysłowego zwraca się w firmie średnio w dwa lata.

W uzasadnieniu projektu i w DSR nie przedstawiono natomiast mechanizmu dokonanych wyliczeń, przyjętej do dalszych obliczeń wartości bazowej odpisów z tytułu ulgi na robotyzację, oraz nie wyjaśniono w jaki sposób i na jakiej podstawie prawnej ustalono dodatkowe wpływy z podatku od towarów i usług związane z funkcjonowaniem ulgi na robotyzację.

W odniesieniu do skutków finansowych projektowanej regulacji dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego należy zauważyć, że zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁴⁰ (dalej: u.d.j.s.t.) dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz podatku dochodowym od osób prawnych. Zgodnie z art. 8 u.d.j.s.t. podstawę ustalenia wysokości tych dochodów stanowi: w odniesieniu do udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych – dochód podatników tego podatku

³⁹ Zob. C. Kosikowski, E. Ruśkowski (red.), *Finanse publiczne i prawo finansowe*, Warszawa 2003, s. 479-480.

⁴⁰ Dz. U. poz. 1572, ze zm.

zamieszkałych na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego (ust. 1), natomiast w odniesieniu do udziału w podatku dochodowym od osób prawnych – dochód podatników tego podatku posiadających siedzibę na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego (ust. 2). Przez dochody podatników podatku dochodowego od osób fizycznych u.d.j.s.t. rozumie m.in. dochody podatników tego podatku, stanowiące różnicę pomiędzy osiągniętymi przychodami a poniesionymi kosztami uzyskania przychodów, do których mają zastosowanie zasady opodatkowania, o których mowa w art. 27 lub art. 30c u.p.d.f. (por. art. 2 pkt 1 lit. a u.d.j.s.t.). Przez dochody podatników podatku dochodowego od osób prawnych u.d.j.s.t. rozumie dochody podatników tego podatku pomniejszone o dochody (przychody) wolne (zwolnione) od podatku (por. art. 2 pkt 2 u.d.j.s.t.). W jednym i drugim przypadku przy obliczaniu dochodu stanowiącego podstawę ustalenia udziału jednostki samorządu terytorialnego we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatku dochodowego od osób prawnych uwzględnia się odpisy amortyzacyjne od środków trwałych (por. art. 22 ust. 8 u.p.d.f. i art. 15 ust. 6 u.p.d.p.). Stąd też każde zwiększenie odpisów amortyzacyjnych wpływa na wysokość dochodu poszczególnych podatników i, o ile nie jest powiązane ze zwiększeniem przychodów, obniża dochód do opodatkowania, a tym samym, wpływa na wysokość udziału jednostek samorządu terytorialnego w dochodach z podatków dochodowych. Z uzasadnienia projektu ustawy oraz DSR nie wynika, że przy obliczaniu skutków projektowanej regulacji dla sektora finansów publicznych wzięto pod uwagę te zależności. Wpływu na wysokość udziału jednostek samorządu terytorialnego z obu podatków nie mają natomiast w obecnym stanie prawnym odliczenia od podstawy opodatkowania oraz od podatku. Stąd też samo zwiększenie limitu ulgi na robotyzację nie wpływa na udziały jednostek samorządu terytorialnego w dochodach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych.

Z danych Ministerstwa Finansów wynika ⁴¹, że z ulgi na robotyzację skorzystało⁴²:

1. w 2022 r.:

- a) 154 podatników podatku dochodowego od osób prawnych, przy czym kwota odpisu wyniosła 41 590 tys. zł (przeciętnie 270 tys. na każdego podatnika),
- b) 10 podatników podatku dochodowego od osób fizycznych opodatkowanych na zasadach ogólnych, przy czym kwota odpisu wyniosła 250 tys. zł (przeciętnie 25 tys. na każdego podatnika),
- c) 131 podatników podatku dochodowego od osób fizycznych opodatkowanych na podstawie art. 30c u.p.d.f, przy czym kwota odpisu wyniosła 16 mln zł (przeciętnie 122,1 tys. zł na każdego podatnika);

2. w 2023 r.:

- a) 243 podatników podatku dochodowego od osób prawnych, przy czym kwota odpisu wyniosła 307 838 tys. zł (przeciętnie 1 267 tys. zł na każdego podatnika),

⁴¹ Zob. informacje Ministerstwa Finansów dotyczące rozliczeń podatków dochodowych, op.cit.

⁴² Podane kwoty odpisu nie zawierają podatku od towarów i usług, stosowanie do dyspozycji art. 22g ust. 3 i art. 52jb ust. 2 pkt 1 u.p.d.f. i art. 16g ust. 3 i art. 38eb ust. 2 pkt 1 u.p.d.p.

- b) 13 podatników podatku dochodowego od osób fizycznych opodatkowanych na zasadach ogólnych, przy czym kwota odpisu wyniosła 505 tys. zł (przeciętnie 38,9 tys. na każdego podatnika),
- c) 116 podatników podatku dochodowego od osób fizycznych opodatkowanych na podstawie art. 30c u.p.d.f, przy czym kwota odpisu wyniosła 11 mln zł (przeciętnie 94,8 tys. zł na każdego podatnika).

Podwyższenie limitu odliczenia z 50% do 100% kosztów poniesionych w roku podatkowym na robotyzację oznacza w warunkach 2023 r. – przyjmując stawkę podatku dla obu tytułów podatkowych 19%⁴³ – ubytek dochodów z podatków dochodowych w kwocie 60 675,17 tys. zł⁴⁴.

Przyjmując jako rok bazowy rok 2023 i założenie Wnioskodawców 30% r/r wzrostu nakładów na robotyzację, ubytek dochodów z podatków dochodowych w 2026 r., w stosunku do obecnego stanu prawnego (odliczeniu podlega tylko 50% nakładów na robotyzację wobec projektowanego 100% odliczenia), wyniesie – 133 303,43 tys. zł⁴⁵. Ubytek ten może zostać zrekompensowany po części wpływami z podatku od towarów i usług, zarówno podatku związanego z nabyciem nowych środków trwałych, o ile podatek ten nie będzie uwzględniony w kosztach nabycia środka trwałego, jak i podatku związanego ze zwiększeniem sprzedaży towarów i usług, oraz dodatkowymi dochodami z podatku dochodowego, o ile nakłady na robotyzację będą skutkowały zwiększeniem przychodów podatników. W tym kontekście należy zauważyć, że analiza danych dotyczących ulgi na robotyzację z lat 2022-2023 nie daje podstaw do przyjęcia tak optymistycznych założeń, jakie wynikają z uzasadnienia projektu i DSR.

IX. Inne skutki projektowanej ustawy

Nie zidentyfikowano innych skutków projektowanej regulacji.

X. Zmiana obciążeń administracyjnych

Projekt nie wprowadza zmian odnoszących się do obciążeń administracyjnych.

⁴³ Zob. art. 19 ust. 1 pkt 1 u.p.d.p., art. 30c ust. 1 u.p.d.f. W przypadku podatników podatku dochodowego od osób fizycznych opodatkowanych na zasadach ogólnych stawki podatku wynoszą 12% (dla dochodów do 120 000 zł) i 32% (dla dochodów pow. 120 000 zł), z tym że nominalne obciążenie dochodu w drugim przedziale skali podatkowej wynosiło w 2023 r. 16,84%, zaś efektywne obciążenie 15,97% (por. *Informację dotyczącą rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2023 r.*, op.cit.).

⁴⁴ $[(307\,838 + 505 + 11\,000) \times 2] \times 19\% - (307\,838 + 505 + 11\,000) \times 19\%$ (kwoty podano w tys. zł).

⁴⁵ Wskaźnik wzrostu nakładów – 1,197 $\{0,3 + [0,3 + (0,3 \times 0,3)] + [0,3 + (0,3 \times 0,3)] \times 0,3\}$

Nakłady na robotyzację w 2023 r. – 638 686 tys. zł $[(307\,838 + 505 + 11\,000) \times 2]$

Nakłady na robotyzację w 2026 r. – 1 403 194 $[638\,686 + (638\,686 \times 1,197)]$

Ubytek dochodów w obecnym stanie prawnym (odliczeniu podlega 50% nakładów) 701 597 tys. zł $\times 19\% = 133\,303,43$ tys. zł; ubytek dochodów w projektowanym stanie prawnym (odliczeniu podlega 100% nakładów) 1 403 194 tys. zł $\times 19\% = 266\,606,86$ tys. zł; różnica 266 606,86 tys. zł – 133 303,43 tys. zł = 133 303,43 tys. zł.

XI. Konkluzje

1. Skutki prawne: Projektowana regulacja prowadzi do podwyższenia limitu odliczeń od podstawy opodatkowania kosztów poniesionych przez podatnika na robotyzację (z 50% do 100% tych kosztów) oraz uznania ulgi na robotyzację za stały element konstrukcyjny podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku dochodowego od osób fizycznych. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że dyspozycja art. 3 projektu prowadzi do sytuacji, w której część podatników – dla których rokiem podatkowym jest okres kolejnych dwunastu miesięcy – będzie mogła skorzystać z nowego (podwyższonego) limitu odliczenia również w odniesieniu do wydatków, które zostaną poniesione w roku podatkowym rozpoczętym i nie zakończonym przed 1 stycznia 2026 r.

2. Skutki społeczne: Projekt bezpośrednio dotyczy podatników podatku dochodowego od osób prawnych (ok. 620 000) i podatników podatku dochodowego od osób fizycznych prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą (ok. 3 mln podmiotów). Pośrednio projekt może dotyczyć pracowników najemnych (ok. 12 mln osób) zatrudnionych w podmiotach zajmujących się robotyką, w tym produkcją robotów, jak i w podmiotach korzystających z robotów. Projektowana regulacja nie wprowadza, poza podwyższeniem limitu odliczenia, żadnych istotnych zmian w zasadach stosowania ulgi. Stąd trudno uznać – mając na względzie dotychczasowy zakres jej wykorzystywania przez podmioty gospodarcze – że w dającej się przewidzieć perspektywie w istotny sposób wpłynie na rozwój robotyki w Polsce, a co za tym idzie na społeczne aspekty zatrudnienia, doprowadzając do – zakładanej w DSR – poprawy warunków pracy, ograniczenia pracy fizycznej w trudnych warunkach, zmniejszenia liczby wypadków przy pracy, zwiększenia bezpieczeństwa pracowników.

3. Skutki gospodarcze: O ile sama robotyzacja (automatyzacja) przemysłu niewątpliwie wpływa na koszty prowadzonej działalności, produktywność, jakość wyrobów, a co za tym idzie jest niezbędnym warunkiem poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw, czy szerzej gospodarki, o tyle z przeprowadzonej analizy nie wynika, aby projektowana regulacja, której istotą jest z jednej strony zniesienie obowiązującego obecnie ograniczenia czasowego w możliwości korzystania z ulgi podatkowej na robotyzację, z drugiej zaś podwyższenie limitu odliczenia z obecnych 50% do 100% kosztów uzyskania przychodów poniesionych w roku podatkowym na robotyzację, mogła w najbliższym okresie (perspektywie krótko i średnioterminowej) wpłynąć na zachowania inwestycyjne przedsiębiorców, a tym samym przyczynić się w znaczący sposób do realizacji celów wskazanych w uzasadnieniu projektu i DSR.

4. Skutki finansowe: Podwyższenie limitu odliczenia kosztów poniesionych w roku podatkowym na robotyzację oznacza w warunkach 2023 r. – przyjmując stawkę podatku dla obu tytułów podatkowych 19% – ubytek dochodów z podatków dochodowych w kwocie ok. 60,7 mln zł. Przyjmując zakładany w uzasadnieniu projektu wzrost nakładów na robotyzację, ubytek dochodów z podatków dochodowych (od osób fizycznych oraz od osób prawnych), w stosunku do obecnego stanu prawnego (odliczeniu podlega tylko 50% nakładów na robotyzację)

może wynieść ok 133,3 mln zł. Ubytek ten może zostać zrekompensowany po części wpływami z podatku od towarów i usług, zarówno podatku związanego z nabyciem nowych środków trwałych, o ile podatek ten nie będzie uwzględniony w kosztach nabycia środka trwałego, jak i podatku związanego ze zwiększeniem sprzedaży towarów i usług, oraz dodatkowymi dochodami z podatku dochodowego, o ile nakłady na robotyzację będą skutkowały zwiększeniem przychodów podatników. W tym kontekście należy zauważyć, że analiza danych dotyczących ulgi na robotyzację z lat 2022-2023 nie daje podstaw do przyjęcia tak optymistycznych założeń, jakie wynikają z uzasadnienia projektu i DSR.

5. Rozwiązania zagraniczne: W systemach podatkowych 10 najbardziej innowacyjnych gospodarek na świecie można wyróżnić rozwiązania podatkowe mające wspierać inwestycje w innowacje. Preferencje podatkowe nakierowane na wspieranie automatyzacji i robotyzacji występowały m.in. w Korei Płd., a obecnie odliczenie od podstawy opodatkowania wydatków inwestycyjnych na zatwierdzone projekty automatyzacji jest możliwe w Singapurze.

Autorzy:

Dr Jacek Kulicki, specjalista ds. finansów publicznych (pkt I-III, V-XI.1,2,3,4)

Dr Danuta Adamiec, specjalistka ds. gospodarczych (pkt IV, XI.5)

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/